

Vannregionmyndigheter for vannregion Glomma
Østfold Fylkeskommune
Postboks 220
1702 Sarpsborg

Deres ref.:	Vår ref.: CDEJONG S14/4469	Arkivnr: K54 L75464/14	Dato: 08.12.2014
--------------------	---	-------------------------------------	----------------------------

Ved henvendelse vennligst oppgi referanse S14/4469

Vannforvaltning - høringsuttalelse Asker kommune til høringsdokumenter 2014

I perioden 1. juli – 31. desember 2014 er det sendt på høring «Regional plan for vannforvaltning i Vannregion Glomma 2016-2021» og «Vannregion Glomma: Regionalt tiltaksprogram etter vannforskriften 2016-2021». Høringsdokumentene er en viktig milepæl i det omfattende arbeidet for å nå målet om god kjemisk og økologisk tilstand i alle vannforekomster innen 2021. Dokumentene beskriver de viktigste utfordringene for forvaltningen av vannressursene i vannregionen og i vannområdet Indre Oslofjord Vest og gir en oppsummering av dagens miljøtilstand, de viktigste påvirkningsfaktorene og brukerinteresser.

Forvaltningsplanen viser at kommunen har forskjellige roller i vannforvaltningen:

- *som myndighet:* det kreves lokalpolitiske prosesser rundt vedtak og gjennomføring, for eksempel når det gjelder opprydding i spredt avløp,
- *som tjenesteproducent:* utfordring er manglende kunnskapsgrunnlag og kunnskap om faktiske effekter av tiltak,
- *som samfunnsutvikler:* miljømål og ambisjoner må avveies i forhold til kostnader og effekter.

Asker kommune ser at det er mye utfordringer knyttet til vannforvaltningsarbeidet og de forskjellige roller. Det krever en stor innsats for kommunen at vedtatte forvaltningsplaner med tiltaksprogram innarbeides i alle kommunale planer (kommune(del)planer og handlingsplaner/ sektorplaner). Spesielt vannforekomster som ligger i tett befolkede områder i vår kommune trenger ekstra oppmerksomhet og oppfølging. Hovedutfordring for Asker er den forventede befolkningsveksten, klimaendringer og, knyttet til dette, enda mer avrenning fra tette flater og transport og infrastruktur enn det vi har i dag. Dette vil føre til mer forurensning, eutrofiering og saltinduksjon i innsjøer hvis vi ikke tar tak i problemene. Det er dessuten behov for tiltak på bred front for å redusere skadeomfang som følge av økt avrenning fra tette flater.

Regional plan for vannregion Glomma 2016-2021 med tilhørende tiltaksprogram vil være et sentralt verktøy for en helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet og vannressursene i kommunen. Likevel er det noen viktige temaer

som kommunen synes ikke er belyst tydelig nok i forvaltningsplanen. I dette brevet vil kommunen sette fokus på disse:

1. kart- og kunnskapsgrunnlag
2. kostnadsvurderingen i tiltaksprogrammet
3. regionalt overvåkingsprogram og kostnadene knyttet til dette
4. organisasjon og prosjektledelse i vannområdet etter 2015
5. økonomi
6. handlingsprogram

1. kart- og kunnskapsgrunnlag

Selv om det er lagt ned mye arbeid for å få på plass kunnskapsgrunnlaget, er fortsatt ikke alle vannforekomster definert og klassifisert tilfredsstillende på grunn av manglende grunnlagsdata. Det er en del vannforekomster som har udefinert risiko. Også økologisk tilstand er i noen tilfeller udefinert, selv om overvåkingsdata for disse vannforekomster er tilgjengelig.

Videre er det feil i kartverket i vann-nett for noen vannforekomster, spesielt når det gjelder bekker som er lagt i rør. Feil definering av vannforekomster gir et feil bilde av miljømål og tilstand.

I tillegg mangler mange av vannforekomstene overvåkingsdata, noe som svekker påliteligheten for vurderingene av blant annet påvirkninger. For eksempel er det et lavt kunnskapsgrunnlag om miljøgifter/prioriterte stoffer, noe som fører til at kjemisk tilstand er udefinert i mange vannforekomster. Det er derfor et stort behov for videre datainnhenting.

Manglene i arbeidet til nå kan føre til feil prioritering for å oppnå god økologisk tilstand i vannforekomstene i Asker.

I forvaltningsplanen er det listet opp en oversikt over vannforekomster med strengere miljømål (vedlegg 4). Det er utydelig hvordan man har kommet frem til denne listen. Asker kommune har mange kalksjøer som er kartlagt i 2012 som bør vurderes satt opp i listen. I tillegg er det brukermål knyttet til badevannskvalitet som bør vurderes nærmere.

Asker kommune ser at den forventede befolkningsveksten, klimaendringer og, knyttet til dette, enda mer avrenning fra tette flater og transport og infrastruktur enn det vi har i dag blir en utfordring i årene fremover. Det er ikke godt nok synliggjort i forvaltningsplanen og tiltaksprogram hvordan koblingen mellom miljømål og øvrige samfunns mål skal ivaretas.

Forslag til tiltak/utbedring i forvaltningsplanen:

- både kartgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget må på plass så fort som mulig og før planene vedtas for å sikre gode prioriteringer og avveininger for gjennomføring av foreslåtte tiltak,
- det gjenstår et arbeid med å gå gjennom alle vannforekomster for å kvalitetssikre data som ligger i vann-nett,

- overvåking og kartlegging må prioriteres i første del av planperioden, slik at forvaltning av vannforekomstene baseres på rett kunnskap,
- mer fokus i regionalt overvåkingsprogram på miljøgifter i årene fremover,
- det må avklares hvilke vannforekomster i Asker kommune som skal ha strengere mål både i forhold til brukermål og beskyttede områder,
- synliggjøre kobling mellom miljømål og øvrige samfunns mål.

2. kostnadsvurderingen i tiltaksprogrammet

Siden kunnskapsgrunnlaget ikke er på plass, er det vanskelig å definere fornuftige tiltak. Kostnadseffektivitet er et viktig prinsipp for gjennomføring av tiltakene. Det er stor usikkerhet i kostnadsvurderinger i tiltaksprogrammet og for noen tiltak er det ikke satt opp kostnader i det hele tatt. I tillegg kommer beskrivelsen av prioriteringen og kost/nytte vurderinger i forhold til tidsutsettelse ikke tydelig nok fram i høringsdokumentene. Det er derfor vanskelig for kommunen å vurdere prioriteringer og avveininger, ikke minst i forhold til andre sektormyndigheter.

Forslag til tiltak/utbedring i forvaltningsplanen:

- tiltakene som er definert (eller skal defineres for vannforekomster der kunnskapsgrunnlaget mangler) må være realistiske,
- kostnadstall som er nevnt i planen må kvalitetssikres før planen vedtas,
- prioriteringen for tiltakene må avklares med andre sektormyndigheter,
- usikkerhet knyttet til tiltak og kost/nytte vurderinger i tiltaksprogrammet må reduseres.

3. regionalt overvåkingsprogram og kostnadene knyttet til dette

Regionalt overvåkingsprogram ble lagt ut sent i høringsperioden. Kunnskapsgrunnlaget var ikke endelig på plass da overvåkingsprogrammet ble laget og på grunn av dette er det en del vannforekomster som ikke er tatt med i overvåkingsprogrammet. Det er derfor ikke endelig bestemt om disse vannforekomster skal ha tiltaksorientert overvåking eller problemkartlegging. Som følge av dette stemmer ikke finansieringsplanen som er satt opp i planen.

Det kommer frem av regionalt overvåkingsprogram at det er nasjonale myndigheter ved Miljødirektoratet som har ansvar for å utarbeide og gjennomføre programmer for basisovervåking i samarbeid med andre relevante nasjonale myndigheter. For tiltaksorientert overvåking gjelder prinsippet om «påvirker betaler». Det kommer ikke frem i planen hvem som har ansvar for å sette i gang eller gjennomføre slik overvåking.

Det er mange vannforekomster hvor problemkartlegging er foreslått. Hensikten med overvåkingen er å avklare årsak og problemomfang for et miljøproblem. I noen tilfeller er det ukjent hva som er problemet og derfor vanskelig å bedømme hvilke parametere/kvalitetselementer som bør inngå i overvåkingsprogrammet for kommunen.

Problemkartlegging og tiltaksorientert overvåking har til nå i stor grad vært finansiert av kommunale budsjetter. Når det gjelder overvåkingskostnader i årene framover, er det ønskelig at det kommer frem avklarte finansieringsmodeller, så raskt som mulig.

Forslag til tiltak/utbedring i forvaltningsplanen:

- rette opp mangler i regionalt overvåkingsprogram så fort som mulig,
- det er et stort behov for økte bevilgninger til overvåking, både problemkartlegging og tiltaksorientert overvåking,
- etablere tilskuddsordninger til kartlegging av miljøgifter der kostnadene ikke uten videre kan tillegges en forurensner,
- det er behov for avklaring på hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltaksovervåking innenfor landbruk og kostnadene knyttet til denne,
- det er behov for avklaring på hvilke parametere/kvalitetselementer som skal inngå i overvåkingsprogrammet for kommunen.

4. organisasjon og prosjektledelse i vannområdet etter 2015

Forvaltningsplanen er omfattende og beskriver mange tiltak. Det mangler i forbindelse med dette en tydelig beskrivelse om hvordan dette arbeidet organiseres videre og om vannområdet skal fortsette med sin koordinerende rolle gjennom hele prosessen fram til 2033. Ikke bare for gjennomføring og oppfølging av tiltakene, men også for å samle kommunene i arbeidet med rullering av planen.

Asker kommune synes det er avgjørende for det videre arbeidet at det er en prosjektleder som følger opp arbeidet med tiltaksplanen til 2021 og videre til 2027 og 2033. For å få til dette er det behov for klare rammer med en finansieringsmodell der både staten og fylkeskommunene bidrar.

Forslag til tiltak/utbedring i forvaltningsplanen:

- organisasjon og prosjektledelse i vannområdet etter 2015 må avklares.

5. økonomi

Oppfølging av forvaltningsplanen og vannforskriften for å sikre god økologisk og kjemisk tilstand i alle vann krever at det settes av ressurser og bevilges nok penger til å gjennomføre tiltakene som er foreslått i vannområdet. Dette er en stor utfordring. Det kommer ikke tydelig frem i høringsdokumentene hvordan vannforvaltning skal finansieres, både på statlig nivå, vannregionnivå, vannområdenivå og i kommunen. Dette gjelder på kort sikt, men ikke minst på lang sikt.

I tillegg til finansieringen er det en rekke områder hvor det juridiske og/eller organisatoriske ansvaret er uavklart. Forvaltningsplanen nevner nye virkemidler, både økonomisk, juridisk og administrativt for å nå miljømålene. Særlig innenfor avløps- og landbrukssektoren vil det kreve mye å få til tilstrekkelig tiltaksgjennomføring.

Forslag til tiltak/utbedring i forvaltningsplanen:

- gjennomføring av planen krever styrkede økonomiske ressurser fra statlig hold,
- planen mangler tydeligere økonomiske og juridiske virkemidler for oppfølging.

6. Handlingsprogram

Det er ikke lagt ut et handlingsprogram i høringsperioden. Det er derfor uklart hva det skal satses på i 2016, spesielt på lokalt nivå.

I mellomtiden fortsetter kommunen med arbeidet i vannområde Indre Oslofjord Vest for å få på plass en helhetlig vannforvaltning, ikke minst på det lokale nivået.

Med vennlig hilsen,

Kari Ekerholt
Leder Kommunalteknisk avdeling

Carla Kimmels - de Jong
Fagansvarlig vannmiljø